PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

WERSJA TYMCZASOWA
2004/2221(INI)

8 listopada 2004

PROJEKT SPRAWOZDANIA

Projekt zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady sprawie europejskiej strategii zwalczania narkotyków (2005-2012)
(2004/2221(INI))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca: Giusto Catania

PR_INI_art107

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY 4

UZASADNIENIE 9

PROJEKT ZALECENIA (B6-0070/2004) 11

OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI .....

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY

w sprawie europejskiej strategii zwalczania narkotyków (2005-2012)
(2004/2221(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożyła Rosa Díez González w mieniu grupy politycznej PSE, dotyczącego europejskiej strategii zwalczania narkotyków (2005-2012)

– uwzględniając Tytuł V skonsolidowanej wersji Traktatu UE[1],

– uwzględniając Tytuł VI skonsolidowanej wersji Traktatu WE[2], a w szczególności art. 31 ust. 1 oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

– uwzględniając wersję skonsolidowaną Traktatu UE[1], a w szczególności art. 252,

– uwzględniając projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, a w szczególności art. I-15, I-39, II-34, II-35, III-172, III-179, III-206 i inne,

– uwzględniając włączenie dorobku prawnego Schengen do TUE i do TWE,

– uwzględniając następujące Konwencje ONZ: o środkach odurzających, z 30 marca 1961 r., uzupełnioną Protokołem Genewskim z 25 marca 1972 r.; o substancjach psychotropowych z 21 lutego 1971 r.; i o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi z 19 grudnia 1988 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 302/93 w sprawie ustanowienia Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii[3],

– uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie Planu Działania UE z zakresie zwalczania narkotyków (1995-1999) (COM(94)0234),

– uwzględniając Deklarację Polityczną w sprawie zwalczania narkotyków oraz rezolucje przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne ONZ na sesji nadzwyczajnej (UNGASS) w dn. 8 i 10 czerwca 1998r.,

– uwzględniając decyzję Parlamentu europejskiego i Rady 102/97/CE z dn. 16 grudnia 1996r. o przyjęciu wspólnotowego planu działania w zakresie zapobiegania narkomanii w ramach działań w dziedzinie zdrowia publicznego[5],

---

[1] Dz U C 325 z 24.12.2002.
[2] Dz U C 325 z 24.12.2002.
[3] Dz.U. C 325 z 24.12.2002.
[4] Dz U C 36 z 12.2.1993, str. 1
[5] Dz U L 19 z 22.1.1997, str. 25

– uwzględniając Wspólne Działanie Rady 96/750/GAI z dn. 17 grudnia 1996 r., dotyczące zbliżenia ustawodawstw i praktyk państw członkowskich UE w zakresie walki z narkomanią oraz zapobiegania i zwalczania nielegalnego handlu narkotykami[1],

– uwzględniając Wspólne Działanie Rady 97/750/GAI z 16 czerwca 1997 r. w sprawie wymiany informacji, oceny ryzyka oraz kontroli nowych leków syntetycznych[2],

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2046/97 z dn. 13 października 1997r. w sprawie współpracy między Południem i Północą w zakresie zwalczania narkomanii i narkotyków[3],

– uwzględniając plan działań Rady i Komisji w sprawie optymalnego zastosowania postanowień Traktatu Amsterdamskiego przy ustanawianiu obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości[4], przyjęty przez Radę Europejską obradującą w Wiedniu w grudniu 1998 r., a w szczególności jego punkty 13, 14, 44, 47 i 51,

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej obradującej w Tampere w dniach 15-16 października 1999 r., w szczególności konkluzje ujęte w punktach 43, 48, 50, 59, 60, 61 i 62,

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej obradującej w Helsinkach w dniach 10-11 grudnia 1999 r., a w szczególności konkluzję nr 53, w której uwzględniono europejską strategię zwalczania narkotyków (2000-2004),

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej obradującej w Santa María da Feira w dniach 19 i 20 czerwca 2000 r., a w szczególności punkt 51, w którym Rada przyjęła Plan Działań UE w dziedzinie zwalczania narkotyków (2000-2004),

– uwzględniając dyrektywę 2001/97/WE z dn. 4 grudnia 2001r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego dla prania brudnych pieniędzy[5],

– uwzględniając komunikaty Komisji skierowane do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrożenia Planu Działań UE dotyczącego zwalczania narkotyków 2000-2004 (COM(2001)0301 oraz COM(2002)0599).

– uwzględniając projekt rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (EWG) nr 302/93. dotyczące ustanowienia Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (COM(2003)0808 - 5085/04 CORDROGUE 7 SAN 3.

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 273/2004 z 11 lutego 2004 r. w sprawie prototypów narkotyków[6],

---

[1] Dz.U. L 342 z 31.12.96 r. str. 6.
[2] Dz.U. L 167 z 25.06.97 r. str.
[3] Dz.U. L 287 z 21.10.97 r. str. 1.
[4] Dz.U. C 19 z 23.01.1999, str. 1.
[5] Dz.U. L 344 z 28.12.01 r. str. 76.
[6] Dz.U. L 47 z 18.02.04 r. str.

– uwzględniając art. 114 ust. 3 oraz art. 83 ust. 5 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz opinię Komisji ??? oraz Komisji ??? (A6-0000/2004),

A. mając na uwadze, że spożycie narkotyków i handel nimi ma szeroki zasięg we wszystkich państwach członkowskich, oraz że problem ten nie może być rozwiązany indywidualnie przez poszczególne państwa, konieczne jest, aby Unia Europejska przyjęła odpowiednią strategię antynarkotykową, oraz aby wdrożyła ją w sposób wszechstronny i globalny, obejmujący wszelkie niezbędne działania zapobiegające i rozwiązujące problemy zdrowotne i wykluczenie społeczne jakie powodują narkotyki, oraz aby naprawiono szkody, jakie wyrządza społeczeństwu powiązana z narkotykami przestępczość zorganizowana,

B. zważywszy, że Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, obradująca 8 czerwca 2004 r., zdecydowała, że należy wprowadzić w życie nową Strategię UE w dziedzinie zwalczania narkotyków w okresie od 2005-2012 r., która powinna dać podstawy dwóm Planom Działań UE w zakresie narkotyków, każdy z nich trwający trzy lata (2005-2007 i 2009-2011), po których przez rok dokonuje się oceny (2008 i 2012), oraz że wyżej wymieniona Strategia zostanie przyjęta podczas obrad Rady Europejskiej w grudniu 2004 r.,

C. zważywszy, że niderlandzka prezydencja Rady przedłożyła dnia 6 lipca 2004 r. projekt Strategii europejskiej w zakresie zwalczania narkotyków (2005-2012) (CORDROGUE 53) Poziomej Grupie Roboczej ds. Narkotyków, biorąc pod uwagę konkluzje konferencji w Dublinie, obradującej w dniach 10 i 11 maja 2004 r., na temat Strategii UE w zakresie narkotyków (CORDROGUE 36); zważywszy, że projekt ten był następnie analizowany na spotkaniach 7 i 8 września, a także 30 września i 1 października 2004 r.,

D. mając na uwadze, że ani Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (ECMN) ani Komisja nie przedłożyły jeszcze sprawozdań oceny technicznej i politycznej, które pozwoliłyby ocenić, w jakim stopniu udało się osiągnąć jedenaście celów ogólnych i sześć celów głównych zawartych w Strategii antynarkotykowej UE (2000-2004),

E. zważywszy, że Rada negocjuje w ramach Poziomej Grupy Roboczej ds. Narkotyków i w CAT (Komitet art. 36) treść projektu Strategii antynarkotykowej UE (2005-2012), nie znając rezultatów oceny Strategii antynarkotykowej (2000-2005) ani oceny stosowania Planu Działań UE w dziedzinie narkotyków (2000-2005), które powinny zostać przeprowadzone przez ECMN i Komisję, i których wyniki zostaną przedstawione w październiku i listopadzie 2004 r.,

F. przekonany, że istnieje wyraźny brak woli politycznej ze strony państw członkowskich i UE, aby stawić czoło problemowi narkotyków na szczeblu Wspólnoty,

G. uważa, że ryzyko jakie niosą ze sobą narkotyki powinno być analizowane wyłącznie z naukowego punktu widzenia, dokładnie badając obiektywne i porównawcze dane, jak najdalej od jakiejkolwiek postawy ideologicznej, celem uzyskania najlepszej metody rozwiązania licznych problemów jakich przyczyną są narkotyki.

1. Zaleca Radzie Europejskiej i Radzie, aby definiując przyszłą europejską Strategię antynarkotykową (2005-2012) oraz ogólnie w zakresie polityki UE w sprawie narkotyków:

a) ustanowić dla wszystkich obywateli UE prawdziwą europejską strategię antynarkotykową, która obejmie ten problem we wszystkich jego aspektach i przejawach, i która otrzyma odpowiednie środki finansowe z budżetu Wspólnoty, gdyż na obszarze na którym nie ma granic wewnętrznych polityka krajowa dotycząca narkotyków w jednym państwie członkowskim siłą rzeczy odbija się także na innych krajach;

b) przyjąć do wiadomości, że w rezultacie ocen dostępnych w tym momencie, spośród sześciu głównych celów zawartych w Strategii antynarkotykowej UE (2000-2004) tylko jeden z nich osiągnął pozytywne wyniki, podczas gdy żaden z pozostałych pięciu nie osiągnął satysfakcjonujących rezultatów;

c) obmyślić i sformułować nową europejską Strategię antynarkotykową (2005-2012), radykalnie odmienną od obowiązującej obecnie;

d) stworzyć nową unijną Strategię antynarkotykową, o odmiennych podstawach prawnych, instytucjonalnych i finansowych niż te, które obecnie obowiązują w polityce UE w zakresie narkotyków, i których zupełna nieprzydatność i nieadekwatność jest ewidentna;

e) przyjąć nowy odpowiedni instrument prawny, który ujednolici cele Unii w dziedzinie narkotyków, ustanowi metody współpracy z państwami członkowski i z krajami trzecimi, procedury instytucjonalne i niezbędne środki finansowe;

f) stworzyć specjalny rozdział dotyczący narkotyków w ramach budżetu ogólnego UE, który byłby ściśle połączony ze wszystkimi działaniami niezbędnymi w ramach przyszłych Planów Działań, które powinny zostać przyjęte przez Komisję, gdyż w przeciwnym razie niemożliwe będzie osiągnięcie celów zawartych w strategii antynarkotykowej;

g) nie przyjmować nowej europejskiej Strategii zwalczania narkotyków (2005-2012) nie poznawszy uprzednio wyników osiągniętych w poprzedniej Strategii, ocenionych odpowiednio pod kątem technicznym i politycznym;

h) poinformować oficjalnie Parlament, zgodnie z zasadami demokracji, przejrzystości i lojalnej współpracy międzyinstytucjonalnej, o stanie negocjacji nad europejską Strategią zwalczania narkotyków (2005-2012) w Radzie;

i) skonsultować się z PE przed przyjęciem europejskiej Strategii antynarkotykowej (2005-2012), tak aby jego opinia została wzięta na czas pod uwagę;

j) zaproponować działania zupełnie inne od obecnych dla osiągnięcia ogólnego celu projektu Strategii antynarkotykowej UE, jakim jest poprawa bytu i bezpieczeństwa obywateli, poprzez zrównoważone i zintegrowane podejście do problemu, gdyż istniejące środki są zupełnie nieodpowiednie;

l) zmienić elementy, które składają się na projekt Strategii antynarkotykowej UE, gdyż nie odpowiadają one rzeczywistości, i dlatego, po raz kolejny, skazane są na porażkę w

osiąganiu wyznaczonych im celów;

m) wyraźnie określić i ustanowić nowy mechanizm europejskiej koordynacji w obszarze strategii dotyczącej narkotyków, w celu osiągnięcia zrównoważonego, wszechstronnego i zintegrowanego podejścia do problemu narkotyków, które dzisiaj, wobec przystąpienia 10 nowych państw członkowskich, jest potrzebne bardziej niż kiedykolwiek;

n) ustanowić minimalne standardy poprawiając dostępność działań zapobiegających ryzyku, jak również minimalnych standardów jeśli chodzi o resocjalizację, opartych na najlepszych praktyk państw członkowskich, w celu zmniejszenia szkód wyrządzanych przez narkotyki;

o) położyć większy nacisk na zapobieganie i rehabilitację fizyczną ofiar narkomanii, które często znajdują się na marginesie społeczeństwa i są przez nie odrzucane, zamiast koncentrować się na nieudanej taktyce represji, która często prowadziła do łamania podstawowych praw człowieka;

p) nalegać, aby wzmocniono działania informacyjne, które należy podjąć, aby zapobiegać ryzyku narkomanii;

q) określić i stopniowo wzmacniać udział i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w rozwiązywanie problemów związanych z narkotykami;

r) ustanowić metody oceny, które pozwolą prawidłowo wykryć i skorygować na czas odchylenia od celów zawartych w Strategii antynarkotykowej UE;

s) podjąć odpowiednie działania, które wezmą pod uwagę ścisłe powiązanie między zyskami płynącymi z zorganizowanej przestępczości i nielegalnym handlem narkotykami a finansowaniem międzynarodowego terroryzmu, i zastosować we wszystkich obszarach obowiązujące obecnie przepisy dotyczące konfiskaty majątku i zwalczania prania brudnych pieniędzy;

t) włączyć do wszystkich umów międzynarodowych, a w szczególności do nowych umów o współpracy z krajami trzecimi specjalną klauzulę o współpracy „antynarkotykowej", która uzyska status klauzuli podstawowej;

u) znacznie zwiększyć pomoc wspierającą rozwój krajów produkujących narkotyki, poprzez programy zrównoważonych upraw alternatywnych i radykalną redukcję ubóstwa;

2. zobowiązuje swego Przewodniczącego do przekazania tego zalecenia Radzie i obradującym na szczycie Rady UE oraz, tytułem informacji, Komisji, rządom i parlamentom państw członkowskich, Europejskiemu Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, Radzie Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych.

UZASADNIENIE

Strategia UE w zakresie walki z narkotykami nie może opierać się na ideologii, lecz na twierdzeniach naukowych, które muszą być postrzegane jako punkt wyjścia dla wszelkich poważnych polityk opracowywanych na rzecz walki z rozszerzającym się zjawiskiem narkotyków i inną związaną z nim działalnością nielegalną.

Użycie narkotyków wzrasta w Europie i bardzo oczywiste jest, iż represyjne polityki zakazu prowadzone przez Państwa Członkowskie UE są bezsilne w zwalczaniu handlu narkotykami, który nadal stanowi jedno z najważniejszych źródeł dochodu dla przestępczości zorganizowanej i organizacji terrorystycznych.

Wyniki badania przeprowadzonego przez Eurobarometer w imieniu Komisji wśród 7600 młodych osób (w wieku od 15 do 24 lat) na przełomie kwietnia i maja 2004r. wskazują, iż we wszystkich krajach Europy bardzo łatwo jest nabyć narkotyki, a głównym powodem sięgania po tego typu substancje jest ciekawość i emocje związane z łamaniem zasad społecznych.

W szczególności dane zebrane przez Centrum Monitoringu w Lizbonie w rocznym raporcie za 2003r. wskazują, iż marihuana pozostaje najczęściej używanym narkotykiem w UE, a wskaźniki dotyczące wielu krajów wykazują, iż odsetek osób sięgających po ten narkotyk jest o 20% wyższy niż średnia ogólna. Skromnie szacując można by powiedzieć, że przynajmniej co piąta dorosła osoba w Unii Europejskiej spróbowała narkotyków. Wskaźniki sugerują, iż spożycie marihuany wzrosło w UE i chociaż wzrost ten wydaje się w niektórych krajach ustabilizowany, to jednak patrząc z perspektywy można uznać, iż utrzymuje się on na wysokim poziomie.

Klasyfikując narkotyki należy zatem unikać uogólnień, ponieważ nie wszystkie substancje narkotyczne wywołują ten sam skutek, a - jak pokazały badania naukowe - niektóre substancje (w szczególności tzw. "narkotyki miękkie") nie wywołują uzależnienia.

Obok wzrastającego pożycia narkotyków, innym czynnikiem, jaki należałoby wziąć pod uwagę w strategii UE, jest śmiertelność związana z używaniem narkotyków: podczas gdy zmniejsza się liczba zgonów spowodowanych AIDS, liczba zgonów wywołana przedawkowaniem narkotyków utrzymuje się na tym samym poziomie lub stale wzrasta.

Jest to kolejna statystyka ilustrująca niezaprzeczalny fakt, iż obecnie obowiązującej strategii nie udaje się osiągnąć celów zakładających ochronę osób i poprawę warunków życia społeczeństwa.

Obecna strategia walki z narkotykami praktycznie nie zajmuje się mafiami i organizacjami o charakterze przestępczym i terrorystycznym; jakby nigdy nic, ich roczne obroty stale rosną, proporcjonalnie do zysków, jakie czerpią z handlu narkotykami. Zgodnie z ogólnymi statystykami Europolu, przechwytywanie przez policję transportów z narkotykami koncentruje się w kilku krajach i wynosi około 75% wszystkich tego typu akcji przeprowadzanych na świecie biorąc pod uwagę wszystkie rodzaje narkotyków. Zgodnie z raportem Europolu w sprawie przestępczości zorganizowanej, produkcja i handel narkotykami nadal jest głównym rodzajem działalności prowadzonej przez grupy przestępcze

w Unii Europejskiej. Żadna inna działalność na polu przestępczości zorganizowanej nie jest tak opłacalna.

Do przestępstw związanych z handlem narkotykami zaliczyć należy przestępstwa przeciwko prawodawstwu w zakresie walki z narkotykami, przestępstwa popełnione pod wpływem narkotyków oraz popełniane przez osoby uzależnione od narkotyków w celu zdobycia środków na ich zakup (głównie włamania i kradzieże sklepowe), a także przestępstwa "systemowe" popełniane w połączeniu z istnieniem nielegalnych rynków (wojny gangów, korumpowanie urzędników państwowych, itp.).

Z tych powodów projekt wspólnotowy powinien wejść w życie, aby wprowadzić alternatywne formy więzienia, tak by karanie handlu narkotykami nie było skierowane wyłącznie na uwięzienie skazanego. Strategia walki z narkotykami powinna być postrzegana jako forma społecznej interwencji skupiającej się na powodach społecznego niepokoju i mającej za zadanie zapobiegać używaniu narkotyków poprzez ulepszenie strategii karania, która obecnie skierowana jest wyłącznie na narkomanów.

Odtąd pierwszeństwo musi zostać przyznane strategii związanej ze zmniejszaniem szkód. Kroki podejmowane w celu zmniejszenia szkód dla zdrowia związanych z używaniem narkotyków, w celu zmniejszenia liczby zgonów i opanowania wszelkich prób naruszenia porządku stały się integralną częścią wielu strategii walki z narkotykami w Państwach Członkowskich i wyraźnym priorytetem politycznym w większości krajów. Wprowadzenie w życie inicjatyw mających na celu zmniejszenie szkód opisane jest w literaturze pojawiającej się na ten temat w Państwach Członkowskich jako "bardzo ważne", "wysoce znaczące", "fundamentalne", "priorytetowe" oraz "stanowiące kluczowy aspekt krajowej strategii w zakresie walki z narkotykami".

29.9.2004

PROJEKT ZALECENIA DLA RADY (B6-0070/2004)

zgodnie z art. 114 ust. 1 Regulaminu
który złożyła Rosa M. Díez González w imieniu grupy politycznej PSE
w sprawie projektu strategii Unii Europejskiej w zakresie walki z narkotykami (2005-2012)

Parlament Europejski,

– uwzględniając posiedzenie Rady Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dn. 2 i 3 grudnia 2004r., na którym zostanie rozpatrzony projekt strategii UE w zakresie walki z narkotykami na lata 2005-2012,

– uwzględniając posiedzenie Rady Europejskiej w dn. 17 grudnia 2004r., na którym przyjęty zostanie projekt strategii UE w zakresie walki z narkotykami na lata 2005-2012,

– uwzględniając art. 114 ust. 1 Regulaminu,

A. mając na uwadze, iż ramy i priorytety zawarte w nowej strategii UE w zakresie walki z narkotykami służą jako podstawa dla dwóch następujących po sobie planów działania UE w zakresie zwalczania narkotyków (2005-2007 oraz 2009-2011), po których nastąpi każdorazowo roczny okres oceny (2008 oraz 2012),

B. mając na uwadze, iż główny aspekt polityki walki z narkotykami w Unii Europejskiej polega na zwiększaniu współpracy pomiędzy instytucjami UE,

C. mając na uwadze, iż ważne jest wykorzystanie okazji do promowania i rozwijania rzeczywistych i obszernych polityk w zakresie zwalczania narkotyków,

1. Zwraca się do Rady z następującymi zaleceniami:

   a) ustalenie rzeczywistej europejskiej polityki w zakresie walki z narkotykami, skierowanej na ograniczenie podaży i popytu oraz na dostarczanie informacji i oceny,

   b) promowanie i rozwój w Państwach Członkowskich polityk skierowanych na zmniejszenie szkód bez uniemożliwiania pojedynczym Państwom Członkowskim podejmowania kroków lub prowadzenia projektów pilotażowych w tej dziedzinie;

   c) ścisłe weryfikowanie zgodności z klauzulą odnoszącą się do walki z narkotykami w porozumieniach międzynarodowych oraz - w tym celu - zwraca się o przyznanie statusu "klauzuli podstawowej";

   d) dopilnowanie, aby projekty planów działania w zakresie walki z narkotykami (2005-2007 oraz 2009-2011) zostały nakreślone przez Komisję we współpracy z Parlamentem Europejskim, Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii i Europolem oraz po konsultacjach z właściwymi organizacjami

społeczeństwa obywatelskiego;

2. Zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz - do wiadomości - Radzie Europejskiej i Komisji.